

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ І МАРКЕТИНГУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан економічного факультету
А.В. Череп
« 30 » серпня 2021 р.

ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів

очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 075 «Маркетинг»

освітньо-професійна програма «Маркетинг»

Укладач: Калюжна Юлія Вікторівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри управління персоналом і маркетингу

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри управління персоналом і маркетингу

Ухвалено науково-методичною радою
економічного факультету

Протокол №_1_ від "30" серпня 2021 р.

Протокол №_1_ від "27" серпня 2021 р.
Завідувач кафедри управління персоналом і маркетингу

Голова науково-методичної ради
економічного факультету

 (підпис) М.М.Іванов
(ініціали, прізвище)

 (підпис) І.І. Колобердянко
(ініціали, прізвище)

Погоджено
з навчально-методичним відділом

 (підпис) О.В.Вашченко
(ініціали, прізвище)

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Кількість кредитів – 6	Обов'язкова	
		цикл професійної підготовки	
Спеціальність 075 «Маркетинг»	Загальна кількість годин – 180	Семестр:	
		2 -й	
Освітньо-професійна програма «Маркетинг»	Змістових модулів – 10	Лекції	
		32 год.	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 20	Практичні	
		32 год.	
		Самостійна робота	
		116 год.	
		Вид підсумкового семестрового контролю:	
		екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни: система фінансово-економічних відносин, які виникають у процесі інноваційної діяльності суб'єктів господарювання.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи інноваційного бізнесу» є формування у студентів стійких знань що до питань, безпосередньо пов'язаних з економікою та організацією інноваційної діяльності, а також сприяння розвитку самостійності та відповідальності студентів.

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є управління інноваційною діяльністю суб'єктів господарювання під час формування ресурсів, планування, організації інноваційної діяльності підприємств.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
Загальні компетентності	
ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Опитування усна перевірка та розв'язання тестових завдань
ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Опитування усна перевірка та розв'язання

	тестових завдань
Спеціальні компетентності	
СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.	Опитування усна перевірка та розв'язання тестових завдань
СК6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.	Опитування усна перевірка та розв'язання тестових завдань
СК7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.	Опитування усна перевірка та розв'язання тестових завдань
СК9. Здатність використовувати інструментарій маркетингу в інноваційної діяльності.	Опитування усна перевірка та розв'язання тестових завдань
Програмні результати навчання	
ПРН 6 Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.	Опитування Розв'язання практичних завдань Презентація власних досліджень
ПРН 8 Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища.	Опитування Розв'язання практичних завдань Презентація власних досліджень
ПРН 10 Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.	Опитування Розв'язання практичних завдань Презентація власних досліджень

Міждисциплінарні зв'язки.

Відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми «Маркетинг» курс «Основи інноваційного бізнесу» тематично пов'язаний з такими дисциплінами: «Маркетинг» (у процесі вивчення якої студенти отримують знання в галузі використання різноманітних аналітичних інструментів для дослідження особливостей маркетингової системи господарювання підприємств), «Інформаційні технології в управлінні економічними системами» (у процесі вивчення якої студенти отримують знання та навички щодо оптимізації і реінжинірингу бізнес-процесів підприємства), «Теорія проведення маркетингових досліджень» (у процесі вивчення якої студенти оволодіють інструментами проведення маркетингових досліджень).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні категорії основ інноваційного бізнесу

Теорії становлення інновацій. Класифікація інновацій.

Сутність інноваційного

управління підприємством.

Креативність, підприємництво та інновації

Змістовий модуль 2. Державне регулювання у сфері інноваційної діяльності

Мета і принципи державного регулювання інноваційної діяльності

Форми і методи державного регулювання інноваційної діяльності

Інституційне забезпечення підтримки інноваційної діяльності в Україні.

Патентна робота. Основи патентного права.

Змістовий модуль 3. Підприємницькі стратегії інноваційного розвитку підприємств

Сутність та види стратегій інноваційного розвитку

Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства

Проектне управління інноваціями на підприємстві

Фінансово-економічні критерії ефективності інвестиційних інноваційних проектів

Змістовий модуль 4. Моделі процесу інноваційного розвитку

Сутність і класифікація напрямків інноваційного розвитку підприємств

Схема вибору напрямків інноваційного розвитку

Управління вибором напрямків і варіантів інноваційного розвитку підприємства

Способи вимірювання рівня розвитку інноваційного розвитку підприємства

Змістовий модуль 5. Управління процесами інноваційного бізнесу

Сутність мотивації. Мотиваційний механізм інноваційної діяльності

Форми і методи стимулювання інноваційної діяльності підприємства.

Змістовий модуль 6. Управління ризиками в інноваційному процесі

Суть ризиків та особливості їх прояву в інноваційній діяльності підприємств.

Чинники формування ризиків в інноваційній діяльності підприємства.

Методи управління ризиком при оцінюванні доцільності інноваційних проектів

Змістовий модуль 7. Інновації цифрової економіки

Основні компоненти цифрової економіки.

Можливості та основні загрози цифровізації.

Основні тенденції, що формують цифровий ринок

Змістовий модуль 8. Планування інноваційної діяльності

Експертиза інноваційної діяльності.

Проектне управління інноваційною діяльністю.. Ескіз проекту.

Змістовий модуль 9. Ефективність інноваційної діяльності

Принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності

Основні показники економічної ефективності інноваційних проектів

Соціальна ефективність інноваційної діяльності

Змістовий модуль 10. Національні інноваційні системи

Складові національної інноваційної системи та рівень їх розвитку в Україні.

Структура національної інноваційної системи.

Передумови і проблеми створення національної інноваційної системи в Україні.

Зарубіжний досвід формування національних інноваційних систем.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/дф.	з/дист ф.	о/дф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	15	6		3		3		9		3	3	6
2	15	6		3		3		9		3	3	6
3	15	6		3		3		9		3	3	6
4	15	6		3		3		9		3	3	6
5	15	6		3		3		9		3	3	6
6	15	6		3		3		9		3	3	6
7	15	6		3		3		9		3	3	6
8	15	6		3		3		9		3	3	6
9	15	8		4		4		7		3	3	6
10	15	8		4		4		7		3	3	6
Усього за змістові модулі	150	64	0	32	0	32	0	86	0	30	30	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30							30		30	10	40
Загалом	180									100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Тема 1 Сутність, функції і методи інноваційного менеджменту	3	
2	Тема 2 Державне регулювання у сфері інноваційної діяльності	3	
2	Тема 3 Патентна робота. Основи патентного права	3	
3	Тема 4 Підприємницькі стратегії інноваційного розвитку підприємств	3	
3	Тема 5 Збалансована система показників	3	
4	Тема 6 Моделі процесу інноваційного розвитку підприємств	3	
5	Тема 7 Мотивація інноваційного розвитку підприємств	3	
6	Тема 8 Управління ризиками в інноваційному процесі	3	
7	Тема 9 Цифрова економіка	2	
8	Тема 10 Експертиза інноваційної діяльності	2	
8	Тема 11. Основи проектного управління	1	
8	Тема 12. Інвестиційна діяльність інноваційного розвитку підприємств	1	
9	Тема 13. Ефективність інноваційної діяльності	1	
10	Тема 14 Національні інноваційні системи	1	
Разом		32	

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д	з/дист

		ф.	ф.
1	Тема 1 Сутність, функції і методи інноваційного менеджменту	3	
2	Тема 2 Державне регулювання у сфері інноваційної діяльності	3	
2	Тема 3 Патентна робота. Основи патентного права	3	
3	Тема 4 Підприємницькі стратегії інноваційного розвитку підприємств	3	
3	Тема 5 Збалансована система показників	3	
4	Тема 6 Моделі процесу інноваційного розвитку підприємств	3	
5	Тема 7 Мотивація інноваційного розвитку підприємств	3	
6	Тема 8 Управління ризиками в інноваційному процесі	3	
7	Тема 9 Цифрова економіка	2	
8	Тема 10 Експертиза інноваційної діяльності	2	
8	Тема 11. Основи проектного управління	1	
8	Тема 12. Інвестиційна діяльність інноваційного розвитку підприємств	1	
9	Тема 13. Ефективність інноваційної діяльності	1	
10	Тема 14 Національні інноваційні системи	1	
Разом		32	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів *

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання**	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – опитування (усне)	Питання для підготовки до усного опитування: 1. Дайте визначення поняттю «інноваційний процес» 2. Охарактеризуйте основні форми інноваційного процесу 3. Визначте стадії та етапи інноваційного процесу 4. Розкрийте сутність інноваційного циклу та його видів 5. Дайте визначення основним методам проектування інновацій 6. Охарактеризуйте функціонально – вартісний аналіз та його етапи	Повне висвітлення питання-3 б., Часткове висвітлення питання 2 б., Висвітлення базових питань -1 б.	3
	Практичне завдання - виконання практичних робіт	Зміст практичної роботи: Тестові завдання в системі Moodle	Правильна відповідь на тестове питання 0,1б	3
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			6
2	Теоретичне завдання – опитування (усне)	Питання для підготовки до усного опитування: 1. Особливості державного регулювання у сфері інноваційної діяльності 2. Патентне законодавство 3. Винахід, корисна модель, промисловий зразок, патент.	Повне висвітлення питання-3 б., Часткове висвітлення питання 2 б., Висвітлення базових питань -1 б.	3
	Практичне завдання - виконання практичних робіт	Зміст практичної роботи: 1. Тестові завдання в системі Moodle 2. Складання патентної заявки для власної інноваційної ідеї тестування	Розв'язання завдання з роз'ясненням дій та висновками – 2 б., Розв'язання задачі з роз'ясненням дій без висновків або із зауваженнями у висновках – 1 б. Правильна відповідь на тестове питання 0,1б	3
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			6
3	Теоретичне завдання – опитування (усне)	Питання для підготовки до усного опитування: 1.1 Стратегія інноваційного розвитку та її завдання. 1.2 Види стратегій інноваційного розвитку підприємств 1.3 Збалансована система показників.	Повне висвітлення питання-3 б., Часткове висвітлення питання 2 б., Висвітлення базових питань -1 б.	3

	Практичне завдання - виконання практичних робіт	Зміст практичної роботи: 1. Визначити стратегії інноваційної діяльності будь-якого українського підприємства. 2. Розробити ЗСП для діяльності будь-якого українського підприємства. тестування	Розв'язання завдання з роз'ясненням дій та висновками – 2 б., Розв'язання задачі з роз'ясненням дій без висновків або із зауваженнями у висновках – 1 б. Правильна відповідь на тестове питання 0,1б	3
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			6
4	Теоретичне завдання – опитування (усне)	Питання для підготовки до усного опитування: 1. Напрямки інноваційного розвитку підприємства 2. Моделі інноваційного розвитку підприємств та їх види	Повне висвітлення питання-3 б., Часткове висвітлення питання 2 б., Висвітлення базових питань -1 б.	3
	Практичне завдання - виконання практичних робіт	Зміст практичної роботи: Дослідити поняття "швидка мода (fast fashion)", зрозуміти у чому інноваційність цієї моделі. тестування	Розв'язання завдання з роз'ясненням дій та висновками – 2 б., Розв'язання задачі з роз'ясненням дій без висновків або із зауваженнями у висновках – 1 б. Правильна відповідь на тестове питання 0,1б	3
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			6
5	Теоретичне завдання – опитування (усне)	Питання для підготовки до усного опитування: 1. Мотиваційний механізм інноваційної діяльності 2. Мотивація інноваційної діяльності 3. Стимулювання інноваційної діяльності, види стимулів	Повне висвітлення питання-3 б., Часткове висвітлення питання 2 б., Висвітлення базових питань -1 б.	3
	Практичне завдання - виконання практичних робіт	Зміст практичної роботи: Методи мотивації інноваційної діяльності закордонних компаній. тестування	Розв'язання завдання з роз'ясненням дій та висновками – 2 б., Розв'язання задачі з роз'ясненням дій без висновків або із зауваженнями у висновках – 1 б. Правильна відповідь на тестове питання 0,1б	3
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	2			6

6	Теоретичне завдання – опитування (усне)	Питання для підготовки до усного опитування: 1. Сутність та види ризиків 2. Управління ризиками в інноваційному процесі 3. Управління ризикозахищеністю інноваційної діяльності	Повне висвітлення питання-3 б., Часткове висвітлення питання 2 б., Висвітлення базових питань -1 б.	3
	Практичне завдання - виконання практичних робіт	Зміст практичної роботи: Скласти журнал реагування на ризики Risk-response-log для конкретного інноваційного проекту тестування	Розв'язання завдання з роз'ясненням дій та висновками – 2 б., Розв'язання задачі з роз'ясненням дій без висновків або із зауваженнями у висновках – 1 б. Правильна відповідь на тестове питання 0,1б	3
Усього за ЗМ 6 контр. заходів	2			6
7	Теоретичне завдання – опитування (усне)	Питання для підготовки до усного опитування: 1. Сутність цифрової економіки 2. Засоби та інструменти цифрової економіки	Повне висвітлення питання-3 б., Часткове висвітлення питання 2 б., Висвітлення базових питань -1 б.	3
	Практичне завдання - виконання практичних робіт	Зміст практичної роботи: Написати свої думки на тему "Можливості та загрози розвитку цифрової економіки для України" (5-10 речень). Текст має бути власним та оригінальним, без запозичень з Інтернету. тестування	Розв'язання завдання з роз'ясненням дій та висновками – 2 б., Розв'язання задачі з роз'ясненням дій без висновків або із зауваженнями у висновках – 1 б. Правильна відповідь на тестове питання 0,1б	3
Усього за ЗМ 7 контр. заходів	2			6
8	Теоретичне завдання – опитування (усне)	Питання для підготовки до усного опитування: 1. Експертиза інноваційної діяльності 2. Основи проектного управління 3. Інвестиційна діяльність інноваційного розвитку підприємств	Повне висвітлення питання-3 б., Часткове висвітлення питання 2 б., Висвітлення базових питань -1 б.	3
	Практичне завдання - виконання практичних робіт	Зміст практичної роботи: Розробити план розвитку інноваційного проекту з вказанням термінів, завдання, виконавців. тестування	Розв'язання завдання з роз'ясненням дій та висновками – 2 б., Розв'язання задачі з роз'ясненням дій без висновків або із зауваженнями у висновках – 1 б. Правильна відповідь на тестове питання	3

			0,16	
Усього за ЗМ 8 контр. заходів	2			6
9	Теоретичне завдання – опитування (усне)	Питання для підготовки до усного опитування: 1. Оцінювання ефективності інвестицій 2. Ефективність інновацій	Повне висвітлення питання-3 б., Часткове висвітлення питання 2 б., Висвітлення базових питань -1 б.	3
	Практичне завдання - виконання практичних робіт	Зміст практичної роботи: Розв'язання задач тестування	Розв'язання завдання з роз'ясненням дій та висновками – 2 б., Розв'язання задачі з роз'ясненням дій без висновків або із зауваженнями у висновках – 1 б. Правильна відповідь на тестове питання 0,16	3
Усього за ЗМ 9 контр. заходів	2			6
10	Теоретичне завдання – опитування (усне)	Питання для підготовки до усного опитування: 1. Національні інноваційні системи 2. Концепція розвитку національної інноваційної системи	Повне висвітлення питання-3 б., Часткове висвітлення питання 2 б., Висвітлення базових питань -1 б.	3
	Практичне завдання - виконання практичних робіт	Зміст практичної роботи: Розв'язання кейс-завдань тестування	Розв'язання завдання з роз'ясненням дій та висновками – 2 б., Розв'язання задачі з роз'ясненням дій без висновків або із зауваженнями у висновках – 1 б. Правильна відповідь на тестове питання 0,16	3
Усього за ЗМ 10 контр. заходів	2			6
Усього за змістові модулі контр. заходів	20			60

8. Підсумковий семестровий контроль***

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання: тестові завдання (в системі Moodle);	Тестові питання за навчальним матеріалом курсу (розділ 3 робочої програми).	<p>Кожне тестове питання в системі Moodle оцінюється в 1,5 бали.</p> <p>Кількість завдань -20</p> <p>Або на усному екзамені результат виконання студентом кожного теоретичного завдання оцінюється так:</p> <p>10-9 балів студент має глибокі, міцні, узагальнені, системні знання з предмета, уміння застосувати знання, творчу, навчальну діяльність та має дослідницький характер, самостійно оцінює різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляє і відстоює особистісну позицію</p> <p>8-7 балів студент отримує у випадку, якщо він відповідає не менше ніж на 30 % питання, зокрема знає тільки визначення понять та в загальних рисах може відповісти на поставлене запитання</p> <p>6-4 бали знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності</p> <p>3-1 бал відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення</p>	30
	Практичне завдання: розв'язання задачі (письмово) відповідно до екзаменаційного білету	Розв'язання типових задач розглянуто на практичних заняттях за навчальним матеріалом (розділ 5 робочої програми).	<p>10 балів Завдання виконано повністю без помилок</p> <p>9-6 балів Студент виконав завдання з несуттєвими помилками</p> <p>5-1 бали Виконано правильно не більше 20% завдання; завдання виконано з суттєвими помилками</p>	10
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

ОСНОВНА

1. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посіб. Пугач А.М., Демчук Н.І., Довгаль О.В., Крючко Л.С., Тягло Н.В. ФОП Швець В.М., 2018. 348с.
2. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. Основи підприємництва. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с.
3. Шевченко Л. С. Стратегічний інноваційний менеджмент: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 155 с.
4. Інноваційний менеджмент: навч. посібник / за ред. Л. Г. Ліпич. Вид. 2-е, випр. і допов. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2019. 285 с.

ДОДАТКОВА

5. Swanson L. Entrepreneurship and Innovation Toolkit. Saskatoon: University of Saskatchewan. 2017. 158 p
6. Durana P. Disclosure of strategic managers' factotum: Behavioral incentives of innovative business. *International Journal of Financial Studies*. 2020.
7. Umadia Sr, K., Kasztelnik, K. The Financial Innovative Business Strategies of Small to Medium Scale Enterprises in Developing Country and Influence for the Global Economy Performance. 2020.
8. Адізес І.К. Управління змінами / Пер. з англ. Т. Семігана. Київ: Book Chef, 2018. 640 с.
9. Гончар О.І. Формування комплексу елементів інноваційного забезпечення механізму управління потенціалом підприємства. Актуальні питання комплексного оцінювання інноваційної діяльності промислових підприємств: монографія. Хмельницький : ХНУ, 2017. 552с.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Міжнародної асоціації бізнес інновацій. URL: <https://www.inbia.org>
2. Законодавча база України про підприємництво. Офіційний сайт Держкомпідприємництва. URL: <http://www.dkrp.gov.ua/list/3>
3. Офіційний сайт "SMART" (2020), URL: <https://www.smart-it.com/uk>
4. Манжура, О. В., Краус, Н. М., Краус, К. М. (2019), Діагностика впливу досліджень та інноваційних розробок на трансфер технологій в Україні. *Ефективна економіка*, 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6873>
5. Урядовий портал: єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Website of the International Monetary Fund. URL: <http://www.imf.org/external>
7. Website of the World Bank. URL: <https://www.worldbank.org>.
8. Website of the World Trade Organization. URL: <https://www.wto.org>